

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

“СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

Факултет по математика и информатика

Проект по Небесна механика

Изготвил: Илия Мачкърски

Специалност: Информационни системи

ФН:72034, Курс: 3-ти

Задача 1: Пресметнете координатите и скоростите на планетите в деня, в който сте родени

Орбитата на планетата зависи от 6 елемента (в задачата на Кеплер):

a - дължина на голямата полуос,

e - ексцентрицитет,

i - наклонение на плоскостта на орбитата,

l - средна аномалия, (l_0 е средната аномалия в момента t_0),

g + θ - дължина на перихелия,

θ – дължина на възела.

Пет от тези елементи са константи, единствено средната аномалия **l** е линейна функция на времето **t**.

Допълнителен елемент е ексцентричната аномалия **u**; в сила е уравнението на Кеплер

$$l = u - e \cdot \sin u$$

Ексцентрицитетът **e** характеризира сплеснатостта на елипсата:

$$e = \sqrt{1 - \frac{b^2}{a^2}} \in [0, 1)$$

, където **b** е дължината на малката полуос.

Връзката на елиптичните елементи с декартовите координати в

$$\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos\theta & -\sin\theta & 0 \\ \sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \cos i & -\sin i \\ 0 & \sin i & \cos i \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \cos g & -\sin g & 0 \\ \sin g & \cos g & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} z_1 \\ z_2 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Кеплерови елементи и техните стойности

	$\frac{a}{AU}$	$\frac{e}{rad}$	$\frac{I}{deg}$	$\frac{L}{deg}$	$\frac{long.peri.}{deg}$	$\frac{long.node.}{deg}$
	$AU, AU/Cy$	$rad, rad/Cy$	$deg, deg/Cy$	$deg, deg/Cy$	$deg, deg/Cy$	$deg, deg/Cy$
Mercury	0.38709927	0.20563593	7.00497902	252.25032350	77.45779628	48.33076593
	0.00000037	0.00001906	-0.00594749	149472.67411175	0.16047689	-0.12534081
Venus	0.72333566	0.00677672	3.39467605	181.97909950	131.60246718	76.67984255
	0.00000390	-0.00004107	-0.00078890	58517.81538729	0.00268329	-0.27769418
EM Vayu	1.00000261	0.01671123	-0.00001531	100.46457166	102.93768193	0.0
	0.00000562	-0.00004392	-0.01294668	35999.37244981	0.32327364	0.0
Mars	1.52371034	0.09339410	1.84969142	-4.55343205	-23.94362959	49.55953891
	0.00001847	0.00007882	-0.00813131	19140.30268499	0.44441088	-0.29257343
Jupiter	5.20288700	0.04838624	1.30439695	34.39644051	14.72847983	100.47390909
	-0.00011607	-0.00013253	-0.00183714	3034.74612775	0.21252668	0.20469106
Saturn	9.53667594	0.05386179	2.48599187	49.95424423	92.59887831	113.66242448
	-0.00125060	-0.00050991	0.00193609	1222.49362201	-0.41897216	-0.28867794
Uranus	19.18916464	0.04725744	0.77263783	313.23810451	170.95427630	74.01692503
	-0.00196176	-0.00004397	-0.00242939	428.48202785	0.40805281	0.04240589
Neptune	30.06992276	0.00859048	1.77004347	-55.12002969	44.96476227	131.78422574
	0.00026291	0.00005105	0.00035372	218.45945325	-0.32241464	-0.00508664
Pluto	39.48211675	0.24882730	17.14001206	238.92903833	224.06891629	110.30393684
	-0.00031596	0.00005170	0.00004818	145.20780515	-0.04062942	-0.01183482

След това обръщаме θ , $g + \theta$ в Радиани (*П/180)

Обръщаме i в градуси (*П/180)

Ст-тите на μ за планетите

	μ
Меркурий	1/6023600
Венера	1/408523
Земя	1/328900.5
Марс	1/3098708
Юпитер	1/1047.34
Сатурн	1/3497.8
Уран	1/22902.9
Нептун	1/19402
Плутон	1/135000000

$\gamma = 1 + \mu$, където $\gamma = GmA$ е гравитационна константа

$$n = \sqrt{\frac{\gamma}{a^3}}$$

Величината l наричаме средно движение; То е момента на преминаване през перихелия на планета(начало на епоха). Връзката между средната и ексцентрична аномалии

$$l = u - e \cdot \sin(u) \text{ наричаме } \underline{\text{уравнение на Кеплер.}}$$

Въвеждаме t - времето от рождената дата до 2000г.

(Рождена дата: 04.05.2001г. =>

Дни между 04.05.2001г и 01.01.2000 – 489 дни

$$t = 489 / 365.25 = 1.3388)$$

От решението на задачата на Кеплер в декартови координати:

$$l = \sqrt{\gamma} a^{-\frac{3}{2}} (T - T_0)$$

$$\Rightarrow l = n \cdot (t(2\pi) - T_0) = u - e \cdot \sin(u)$$

$$u = l + e \cdot \sin(l + e \cdot \sin(l + e \cdot \sin(l)))$$

$$r = \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = Q \cdot a \cdot \left(\cos(u) - e; \sin(u); \sqrt{1 - e^2}; 0 \right)$$

$$v = Q \cdot \frac{(-\sin(u); \cos(u) \cdot \sqrt{1 - e^2}; 0) \cdot a \cdot n}{1 - e \cdot \cos(u)}$$

Където Q е от Основна формула на сферичната тригонометрия

(Теорема. Всяка матрица $Q \in SO(3, R)$ може да се представи аналитично във вида:

$$Q = \begin{pmatrix} \cos\theta & -\sin\theta & 0 \\ \sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \cos i & -\sin i \\ 0 & \sin i & \cos i \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \cos g & -\sin g & 0 \\ \sin g & \cos g & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} =$$

Ротация на ъгъл θ около оста Oz   *ротация на ъгъл i около оста Ox*   *ротация на ъгъл g около оста Oz*

$$= \begin{pmatrix} \cos\theta \cos g - \sin\theta \sin g \cos i & -\cos\theta \sin g - \sin\theta \cos g \cos i & \sin\theta \sin i \\ \sin\theta \cos g + \cos\theta \sin g \cos i & -\sin\theta \sin g + \cos\theta \cos g \cos i & -\cos\theta \sin i \\ \sin g \sin i & \cos g \sin i & \cos i \end{pmatrix}$$

където $\theta, g \in [0, 2\pi)$ и $i \in [0, \pi]$

Таблица за всяка планета:

	Меркурий	Венера	Земя	Марс	Юпитер	Сатурн	Уран	Нептун	Плутон
r	-0.0693	-0.2876	-0.7249	-0.7329	0.88684	4.0539	15.664	18.07	-8.461
	0.30352	-0.6652	-0.7004	-1.3335	5.00963	8.1285	-12.37	-24.07	-28.68
	0.03115	0.0075	0	-0.0099	-0.0405	-0.3027	-0.2488	0.0792	5.5169
v	-1.9215	1.0721	0.6793	0.74365	-0.4376	-0.3071	0.1399	0.1447	0.1787
	-0.3043	-0.4712	-0.7228	-0.3224	0.0969	0.14418	0.1687	0.1104	-0.0814
	0.15148	-0.0683	0	-0.0250	0.0093	0.00969	-0.0011	-0.005	-0.042
r	0.31289	0.72481	1.00807	1.52178	5.08768	9.0884	19.965	30.1	30.409
v	1.95139	1.1731	0.99196	0.81095	0.4484	0.3394	0.2192	0.1821	0.20109

Задача 2: Пресметнете елементите на Делоне и Поанкаре (от първи и втори вид) в деня, в който сте родени Елементите на Делоне – $L, G, \Theta, I, g, \theta$ се изразяват чрез орбиталните елементи:

Елементите на Делоне – $L, G, \Theta, I, g, \theta$ се изразяват чрез орбиталните елементи:

- a - дължина на голямата полуос,
- e - ексцентрицитет,
- i - наклонение на плоскостта на орбитата,
- I - средна аномалия, (I_0 е средната аномалия в момента t_0),
- $g + \theta$ - дължина на перихелия,
- θ – дължина на възела.

Както следва:

$(I, L), (G, g)$ и (Θ, θ) са спрегнати канонични променливи,

$$L = \mu \sqrt{\gamma \cdot a}$$

$$G = \mu \cdot \sqrt{\gamma \cdot a (1 - e^2)} = L \cdot \sqrt{(1 - e^2)}$$

$$\Theta = \mu \cdot \sqrt{\gamma \cdot a (1 - e^2)} \cos i = G \cdot \cos i$$

Като при това I, g и θ съвпадат и в двата случая.

Елементите на Делоне – $L, G, \Theta, I, g, \theta$ са константи с хамилтони:

$$\hat{H} = - \frac{\mu^3 \gamma^2}{2L^2}$$

Обръщаме θ в радиани ($\cdot \pi/180$)

Обръщаме i в градуси ($\cdot \pi/180$)

То е момента на преминаване през перихелия на планета (начало на епоха).

$$l = \sqrt{\gamma} \cdot a^{-\frac{3}{2}}(t - T_0)$$

$$u = e \cdot \sin(u)$$

$$u = l + e \cdot \sin(l + e \cdot \sin(l + e \cdot \sin(l)))$$

$$n = \sqrt{\frac{\gamma}{a^3}}$$

Въвеждаме t - времето от рождената дата до 2000г.

(Рождена дата: 04.05.2001г. =>

Дни между 04.05.2001г и 01.01.2000 – 489 дни

$$t = 489 / 365.25 = 1.3388)$$

И чрез $\lambda = l + g + \theta$ (дължина на епохата) ще можем да изразим елементите от двете системи на Поанкаре, и по-точно:

Първа система от шест елемента, характеризираща орбитите на планетите:

$$\begin{pmatrix} L & L - G & G - \theta \\ l + g + \theta & -g - \theta & -\theta \end{pmatrix}$$

И втората:

$$\left(\begin{array}{l} L \quad \xi := \sqrt{2(L-G)} \cos(g+\theta) \quad p := \sqrt{2(G-\theta)} \cos(\theta) \\ \lambda := l + g + \theta \quad \eta := -\sqrt{2(L-G)} \sin(g+\theta) \quad q := -\sqrt{2(G-\theta)} \sin(\theta) \end{array} \right)$$

Элементи на Делоне:

	L	G	Θ	I	g	θ	H
Меркурий	1.0328e-07	1.0108e-07	1.0033e-07	37.991	0.5084	0.8435	-2.1449e-07
Венера	2.0814e-06	2.0814e-06	2.0777e-06	14.563	0.9586	1.3383	-1.6928e-06
Земя	3.0404e-06	3.0400e-06	3.0400e-06	8.3688	1.7966	0	-1.5202e-06
Марс	3.9826e-07	3.9654e-07	3.9633e-07	4.8140	-1.2829	0.8650	-1.0595e-07
Юпитер	2.1787e-03	2.1762e-03	2.1757e-03	1.0523	-1.4965	1.7536	-9.1860e-05
Сатурн	8.8298e-04	8.8174e-04	8.8091e-04	-0.4586	-0.3676	1.9838	-1.4995e-05
Уран	1.9127e-04	1.9106e-04	1.9104e-04	2.5834	1.6919	1.2918	-1.1377e-06
Нептун	2.8263e-04	2.8262e-04	2.8249e-04	-1.6958	-1.5153	2.3001	-8.5709e-07
Плутон	4.6544e-08	4.5090e-08	4.3088e-08	0.2933	1.9856	1.9252	-9.3807e-11

Първа система на Поанкаре:

	L	L-G	G-Θ	l + g + θ	-g-θ	-θ
Меркурий	1.0328e-07	2.1934e-09	7.5431e-10	39.343	-1.3519	-0.8435
Венера	2.0814e-06	3.7465e-11	3.6506e-09	16.859	-2.2969	-1.3383
Земя	3.0404e-06	3.8920e-10	0	10.165	-1.7966	0
Марс	3.9826e-07	1.7260e-09	2.0646e-10	4.3961	0.4179	-0.8650
Юпитер	2.1787e-03	2.5114e-06	5.6359e-07	1.3093	-0.2571	-1.7536
Сатурн	8.8298e-04	1.2410e-06	8.2918e-07	1.1575	-1.6161	-1.9838
Уран	1.9127e-04	2.1137e-07	1.7343e-08	5.5671	-2.9837	-1.2918
Нептун	2.8263e-04	9.0444e-09	1.3485e-07	-0.9110	-0.7848	-2.3001
Плутон	4.6544e-08	1.4540e-09	2.0026e-09	4.2040	-3.9107	-1.9252

Втора система на Поанкаре:

	L	ε	p	$\lambda = l + g + \theta$	n	q
Меркурий	1.0328e-07	1.4384e-05	2.5823e-05	39.343	-6.4652e-05	-2.9014e-05
Венера	2.0814e-06	-5.7473e-06	1.9688e-05	16.859	-6.4729e-06	-8.3148e-05
Земя	3.0404e-06	-6.2462e-06	0	10.165	-2.7192e-05	0
Марс	3.9826e-07	5.3698e-05	1.3181e-05	4.3961	2.3844e-05	-1.5466e-05
Юпитер	2.1787e-03	2.1675e-03	-1.9299e-04	1.3093	-5.6977e-04	-1.0440e-03
Сатурн	8.8298e-04	-7.1412e-05	-5.1684e-04	1.1575	-1.5738e-03	-1.1795e-03
Уран	1.9127e-04	-6.4210e-04	5.1285e-05	5.5671	-1.0223e-04	-1.7904e-04
Нептун	2.8263e-04	9.5162e-05	-3.4604e-04	-0.9110	-9.5042e-05	-3.8724e-04
Плутон	4.6544e-08	-3.8747e-05	-2.1959e-05	4.2040	3.7507e-05	-5.9354e-05

Код:

Задача 1:

```
const multiplyMatrices = (a, b) => {
  let numRows = a.length, numCols = a[0].length,
      bNumRows = b.length, bNumCols = b[0].length,
      m = new Array(numRows);
  for (let r = 0; r < numRows; ++r) {
    m[r] = new Array(bNumCols);
    for (let c = 0; c < bNumCols; ++c) {
      m[r][c] = 0;
      for (let i = 0; i < numCols; ++i) {
        m[r][c] += a[r][i] * b[i][c];
      }
    }
  }
  return m;
}

const multiplyMatrixVector = (matrix, vector) => {
  let result = new Array(matrix.length);

  for (let i = 0; i < matrix.length; i++) {
    result[i] = 0;
    for (let j = 0; j < matrix[0].length; j++) {
      result[i] += matrix[i][j] * vector[j];
    }
  }

  return result;
}

const multiplyScalarVector = (vector, scalar) => {
  let result = new Array(vector.length);

  for (let i = 0; i < vector.length; i++) {
    result[i] = scalar * vector[i];
  }

  return result;
}

const normalizeVector = (v) => {
```

```

let sum = 0;
for (let i = 0; i < v.length; i++) {
    sum += Math.pow(v[i], 2);
}
return Math.sqrt(sum);
}

const solve = (a, e, i, L, w, Omega, miu, t) => {
    let tita = Omega * Math.PI / 180;
    let g = (w - Omega) * Math.PI / 180;
    i = i * Math.PI / 180;

    let Tita = [
        [Math.cos(tita), -Math.sin(tita), 0],
        [Math.sin(tita), Math.cos(tita), 0],
        [0, 0, 1]
    ];

    let I = [
        [1, 0, 0],
        [0, Math.cos(i), -Math.sin(i)],
        [0, Math.sin(i), Math.cos(i)]
    ];

    let G = [
        [Math.cos(g), -Math.sin(g), 0],
        [Math.sin(g), Math.cos(g), 0],
        [0, 0, 1]
    ];

    let Q = multiplyMatrices(multiplyMatrices(Tita, I), G);

    let gama = 1 + miu;
    let n = Math.sqrt(gama / Math.pow(a, 3));
    let to = ((w - L) / n) * Math.PI / 180;
    let l = n * (t * 2 * Math.PI - to);
    let u = l + e * Math.sin(l + e * Math.sin(l + e * Math.sin(l)));
    let r = multiplyMatrixVector(Q, [a * (Math.cos(u) - e), a *
Math.sin(u) * Math.sqrt(1 - Math.pow(e, 2)), 0]);
    let v = multiplyMatrixVector(Q, [-Math.sin(u), Math.cos(u) *
Math.sqrt(1 - Math.pow(e, 2)), 0]);

```

```

let scalar = (a * n) / (1 - e * Math.cos(u))
v = multiplyScalarVector(v, scalar);
console.log(r)
console.log(v)
console.log('Normed V = ' + normalizeVector(v));
console.log('Normed R = ' + normalizeVector(r));
}

const planets = [
  [0.387, 0.205, 7.004, 252.250, 77.457, 48.330, 1/6023600],
  [0.723, 0.006, 3.394, 181.979, 131.602, 76.679, 1/408523],
  [1, 0.016, 0, 100.464, 102.937, 0, 1/328900.5],
  [1.523, 0.093, 1.849, -4.553, -23.943, 49.559, 1/3098708],
  [5.202, 0.048, 1.304, 34.396, 14.728, 100.473, 1/1047.34],
  [9.536, 0.053, 2.485, 49.954, 92.598, 113.662, 1/3497.8],
  [19.189, 0.047, 0.772, 313.238, 170.954, 74.016, 1/22902.9],
  [30.069, 0.008, 1.770, -55.120, 44.964, 131.784, 1/19402],
  [39.482, 0.248, 17.140, 238.929, 224.068, 110.303, 1/135000000]
]

const time = 489 / 365.25;

for(let i = 0; i < 1; i++) {
  console.log(`Planet ${i + 1}`)
  solve(planets[i][0], planets[i][1], planets[i][2], planets[i][3],
planets[i][4], planets[i][5], planets[i][6], time);
}

```

Задача 2:

```

const findElements = (a, e, i, L, w, Omega, myu, t) => {
  i = i * Math.PI/180;
  n = Math.sqrt(1 / a^3);
  to = ((w - L) / n) * Math.PI/180;

  gamma = 1 + myu;
  capL = myu * Math.sqrt(gamma*a)
  capG = capL * Math.sqrt(1 - e^2)
  capTheta = capG*Math.cos(i)

  l = n * (t*2*Math.PI - to)
  g = (w - Omega) * Math.PI/180
  theta = Omega * Math.PI/180

```

```

H = -myu*gamma / (2*a)

FirstPoincare11 = capL
FirstPoincare12 = capL - capG
FirstPoincare13 = capG - capTheta
FirstPoincare21 = 1 + g + theta
FirstPoincare22 = -g - theta
FirstPoincare23 = -theta

// # L
SecondPoincare11 = FirstPoincare11

// # E
SecondPoincare12 = Math.sqrt(2 * (capL - capG)) * Math.cos(g +
theta)

// # p
SecondPoincare13 = Math.sqrt(2 * (capG - capTheta)) *
Math.cos(theta)

// # λ = 1 + g + stheta
SecondPoincare21 = FirstPoincare21

// # η
SecondPoincare22 = -Math.sqrt(2 * (capL - capG)) * Math.sin(g +
theta)

// # q
SecondPoincare23 = -Math.sqrt(2 * (capG - capTheta)) *
Math.sin(theta)

console.log(SecondPoincare11, SecondPoincare12, SecondPoincare13,
SecondPoincare21, SecondPoincare22, SecondPoincare23)
}

const planets = [
  [0.387, 0.205, 7.004, 252.250, 77.457, 48.330, 1/6023600],
  [0.723, 0.006, 3.394, 181.979, 131.602, 76.679, 1/408523],
  [1, 0.016, 0, 100.464, 102.937, 0, 1/328900.5],
  [1.523, 0.093, 1.849, -4.553, -23.943, 49.559, 1/3098708],
  [5.202, 0.048, 1.304, 34.396, 14.728, 100.473, 1/1047.34],
  [9.536, 0.053, 2.485, 49.954, 92.598, 113.662, 1/3497.8],

```

```
[19.189, 0.047, 0.772, 313.238, 170.954, 74.016, 1/22902.9],  
[30.069, 0.008, 1.770, -55.120, 44.964, 131.784, 1/19402],  
[39.482, 0.248, 17.140, 238.929, 224.068, 110.303, 1/135000000]  
]
```

```
const time = 489 / 365.25;
```

```
for(let i = 0; i < 1; i++) {  
  i = 0;  
  console.log(`Planet ${i + 1}`)  
  findElements(planets[i][0], planets[i][1], planets[i][2],  
planets[i][3], planets[i][4], planets[i][5], planets[i][6], time);  
  break;  
}
```